

ಕಿರಿವುಡು ಂಶ್ರುತಿ ಡವೆಲೆ

පිරිවැය ගිණුම් තැබීම (Cost Book Keeping)

නිෂ්පාදන ආයතනයක්, පිරිවැය ගිණුම් තැබීම කළ යුතු බවට නීතිමය අවශ්‍යතාවයක් නැත. කෙසේ වුවත්, බොහෝ නිෂ්පාදන ආයතන ද්විත්ව සටහන් ක්‍රමය භාවිත කර පිරිවැය ගිණුම් පවත්වා ගෙන යයි. පිරිවැය වාර්තා කිරීම සඳහා භාවිතා කරන ක්‍රමවේදයන්, ආයතනයෙන්, ආයතනයට වෙනස් වේ. ඒ ඒ ආයතනය, තම තොරතුරු අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපෙන ආකාරයට එම පද්ධතිය පවත්වාගෙන යයි. එය සරලව අතින් සකස් කරන ක්‍රමයක් මෙන්ම, උසස් පරිගණක ගත කළ ක්‍රමයක් වුවද විය හැක. පිරිවැය ගිණුම්තැබීම, ගිණුම්කරණයේ වෙනම උප කොටසක් ලෙස දියුණු වී ඇති නිසා, පිරිවැය විශ්ලේෂණය කිරීමේ පහසුව සඳහා එයට වෙන් වූ ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් තිබිය යුතුය. මෙය, “පිරිවැය ගිණුම් තැබීමේ පද්ධතිය” ලෙස හැඳින්වේ.

පිරිවැය ගිණුම්කරණයේ ලක්ෂණ (Features of Cost Book Keeping)

පිරිවැය ගිණුම් තැබීම සඳහා භාවිතා වන විකල්ප ක්‍රම දෙකකි.

1. අසංකලිත ක්‍රමය
2. සංකලිත ක්‍රමය

අසංකලිත ගිණුම් ක්‍රමය

(Non - integrated accounting system)

අසංකලිත ක්‍රමයේ දී, පිරිවැය ගනුදෙනු සඳහා සහ මූල්‍ය ගනුදෙනු සඳහා වෙන වෙනම ගිණුම් පොත් කට්ටල 2 ක් පවත්වා ගැනේ. නමුත් සංකලිත ක්‍රමයේ දී, පිරිවැය ගනුදෙනු සහ මූල්‍ය ගනුදෙනු යන දෙක සඳහාම තනි ලෙජරයක් පවත්වා ගැනේ. මෙම ක්‍රම දෙකෙහිදීම ද්විත්ව සටහන් මූලධර්මය භාවිත කෙරේ.

අසංකලිත ක්‍රමයක් තුළ, පද්ධතිය ඒකාබද්ධ වී නැති නිසා, පිරිවැයට සම්බන්ධ අයිතමයන් පිරිවැය ලෙජරය තුළද, අනෙකුත් සියලුම අයිතමයන් (ඇතැම් පිරිවැය අයිතමයන් ද ඇතුළුව) මූල්‍ය ලෙජරය තුළ ද ඇතුළත් කෙරේ. මෙහිදී ලෙජර 2 ක් පවත්වා ගන්නා නිසා පාලන ගිණුම් ක්‍රමය හෝ වෙනත් ගිණුම් ක්‍රමයක් මගින් මේවා අතර එකඟතාව පවත්වාගත යුතුය. මේ නිසා මෙම ක්‍රමය, “අන්තර්පාලන ක්‍රම” ලෙසට ද හැඳින් වේ. මෙම පාලන ගිණුම් පහත පරිදි නම් කෙරේ.

- මූල්‍ය ලෙජරය තුළ “පිරිවැය ලෙජර පාලන ගිණුම” හා
- පිරිවැය ලෙජරය තුළ “මූල්‍ය ලෙජර පාලන ගිණුම” ලෙස

මූල්‍ය ලෙජරය තුළ සාමාන්‍ය ද්විත්ව සටහන් භාවිතා වන අතර, ඊට අමතරව සිහිවටන පදනම මත “පිරිවැය ලෙජර පාලන ගිණුම” පවත්වා ගැනේ. මූල්‍ය ලෙජරයෙන්, පිරිවැය ලෙජරයට මාරුවන සියලුම ගනුදෙනු මෙම ගිණුම හරහා සිදු වේ.

පිරිවැය ලෙජරය තුළ, පිරිවැය සඳහා අවශ්‍ය වන ගිණුම් පවත්වා ගැනේ. නිදසුන් ලෙස, අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම, කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම, නිමිතොග පාලන ගිණුම, පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම සහ ඊට අමතරව සිහිවටන පදනම මත “මූල්‍ය ලෙජර පාලන ගිණුම” නමින් ගිණුමක්ද

පවත්වා ගෙන යයි. මෙම ගිණුම, පිරිවැය ලෙජරය තුළ ඇති විශේෂ හා වැදගත් ගිණුමකි. මන්ද මූල්‍ය ලෙජරය හරහා පිරිවැය ලෙජරයට මාරුවන සියලුම අයිතමයන් මේ ගිණුම හරහා මාරුකළ යුතුය. මෙහි දී මෙම ලෙජරයන් දෙක තුළ පවත්වාගෙන යන ප්‍රධාන ගිණුම් පහත පරිදි සාරාංශ කළ හැක.

මූල්‍ය ලෙජරය	පිරිවැය ලෙජරය
සාමාන්‍යයෙන් මූල්‍ය ගිණුම්කරණයේ දී භාවිතා වන සියලුම ගිණුම් මෙහි ඇතුළත් වේ.	මූලික වශයෙන් පහත සඳහන්, පිරිවැයට සම්බන්ධ ගිණුම් ඇතුළත් වේ.
<p>උදාහරණ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● විකුණුම් ගිණුම ● ගැණුම් ගිණුම ● මුදල් හා බැංකු ගිණුම ● ණයගැති ගිණුම් ● ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම් ● වියදම් ගිණුම් ● ප්‍රාග්ධන ගිණුම්.... වැනි 	<ul style="list-style-type: none"> ● ද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම ● වැටුප් පාලන ගිණුම ● පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම <ul style="list-style-type: none"> - නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය - පරිපාලන පොදුකාර්ය - විකුණුම් හා බෙදාහැරීම් පොදුකාර්ය ● කෙරිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම ● නිමිතොග පාලන ගිණුම ● විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම ● පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම... වැනි
සහ	සහ
● පිරිවැය ලෙජර පාලන ගිණුම	මූල්‍ය ලෙජර පාලන ගිණුම

පිරිවැය ලෙජර පාලන ගිණුම් සියල්ල, මූල්‍ය ලෙජරයෙන් වෙනම පවත්වා ගැනෙන අතර ශේෂ පිරික්සුම්ද වෙන වෙනම පිළියෙල කෙරේ.

එකඟතාව තබාගැනීම සඳහා භාවිත කෙරෙන සිහිවටන පාලන ගිණුම් හැර, මෙම ලෙජර දෙක තුළ සටහන් කෙරෙන ද්විත්ව සටහන් අතර සම්බන්ධතාවයක් නොමැති අතර ඒවා ස්වාධීනව සටහන් කෙරේ.

අසංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක දී, මූල්‍ය ලෙජරය තුළ වෙනම ලාභාලාභ ගිණුමක් ද, පිරිවැය ලෙජරය තුළ වෙනම ලාභාලාභ ගිණුමක් ද වශයෙන් ලාභාලාභ ගිණුම් දෙකක් පිළියෙල කෙරේ. මූල්‍ය ලෙජරයේ ලාභාලාභ ගිණුම මගින් පෙන්වන ලාභය හා පිරිවැය ලෙජරයේ ලාභාලාභ ගිණුම මගින් පෙන්වන ලාභය එකිනෙකට වෙනස් විය හැක. එමනිසා මෙම ලාභ සැසඳීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති වේ. මෙහිදී විශේෂයෙන් සටහන් කරගත යුතු කරුණක් වන්නේ, මෙලෙස ලාභ සැසඳීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇතිවන්නේ අසංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයකදී පමණක් බවයි. නමුත් සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයකදී පිළියෙල කරනුයේ තනි ගිණුම්කරණ කට්ටලයක් නිසාත්, තනි ලාභාලාභ ගිණුමක් නිසාත් මෙලෙස ලාභ සැසඳීමේ අවශ්‍යතාවයක් නැත.

ලාභා වෙනසට හේතු

මෙම ගිණුම් කට්ටල දෙකෙහි ලාභ වෙනසට පහත සඳහන් හේතු බලපෑ හැක.

01. පිරිවැය ලෙජරයේ සටහන් නොවී, මූල්‍ය ලෙජරයේ පමණක් සටහන් වන ගනුදෙනු

පිරිවැය ලෙජරය තුළ අඩංගු නොකරන, මූල්‍ය ස්වරූපයේ ගනුදෙනු බොහෝමයක් ඇත. එම නිසා ඒවා සටහන් කළ යුත්තේ මූල්‍ය ලෙජරය තුළ පමණි. මේවා නිසා, මෙම ලාභ දෙක එකිනෙකට වෙනස් විය හැක. මේවා ප්‍රධාන කොටස් 3 ක් යටතේ වර්ග කෙරේ.

(a) හුදෙක්ම මූල්‍ය ආදායම්

- ස්ථාවර වත්කම් විකුණුම් ලාභ
- බැංකු ශේෂයන් මත ලැබුණු පොලී ආදායම්
- ලැබුණු / ලැබිය යුතු කුලී
- ආයෝජන මත ලාභාංශ
- ඉපයූ වට්ටම් හෝ කොමිස් මුදල්
- ඉපයූ පැවරුම් ගාස්තු.... වැනි

b) හුදෙක්ම මූල්‍ය වියදම් / අයකිරීම්

- ස්ථාවර වත්කම් විකුණුම් අලාභ
- බැංකු ණය මත පොලී
- ආයෝජන අලාභ
- දඩ මුදල්
- පරිත්‍යාග
- ගෙවිය යුතු අලාභ / හානි
- දුන් මුදල් වට්ටම්
- මුද්දර බදු.... වැනි

c) ලාභ විසර්ජනයන්

- කොටස් මත ලාභාංශ ගෙවීම්
- ආදායම් බදු
- සංචිත වලට වෙන්කිරීම්
- කපාහැරීම් (කීර්තිනාමය, ආරම්භක වියදම්.... වැනි)
- විශේෂ අරමුදල් සඳහා කරන වෙන්කිරීම්... වැනි)

02. මූල්‍ය ලෙජරයේ සටහන් නොවී, පිරිවැය ලෙජරයේ පමණක් සටහන් වන ගණුදෙනු

මූල්‍ය ලෙජරයේ සටහන් නොවන, එහෙත් පිරිවැය ලෙජරයේ සටහන් වන සීමිත වූ අයිතම ප්‍රමාණයක් ඇත.

- නාමික කුලී : එනම්, අදාළ දේපළ ව්‍යාපාරයට අයත් වන විට කුලී ගෙවීමක් නොකළද, පිරිවැය ගණුම් තුළ නාමික අයකිරීමක් කෙරේ.
- නාමික පොළී : එනම්, නිෂ්පාදනය තුළ හිරවී ඇති ප්‍රාග්ධනය මත වූ නාමික පොළී මින් අදහස් වේ.
- නාමික වැටුප් / වේතන : එනම්, අයිතිකරු/අයිතිකරුවන් පූර්ණ කාලීනව ව්‍යාපාරයේ නියැලී සිටින විට, පිරිවැයකරණය සඳහා අයකරන නාමික වැටුප්/වේතන මින් අදහස් වේ.
- නාමික ඝෂය : එනම්, පූර්ණ වශයෙන් ඝෂය කළ වත්කම් තවදුරටත් භාවිතයේ ඇතිවිට, ඝෂය වෙනුවෙන් අයකරන නාමික අගය මින් අදහස් වේ.

03. පොදුකාර්ය උගණ හෝ අධි අන්තර්ග්‍රහණය

පිරිවැය ගිණුම්වල පොදුකාර්ය අයකරනුයේ පූර්ව නිශ්චිත අනුපාතයක් මතය. නමුත් මූල්‍ය ගිණුම්වල අයකරනුයේ සත්‍ය වශයෙන් දරන ලද පොදුකාර්යයි. මෙහිදී සත්‍ය වශයෙන් දරන ලද පොදුකාර්ය හා අන්තර්ග්‍රහණය කළ පොදුකාර්ය අතර වෙනසක් ඇති වේ. මෙම වෙනස, “පොදුකාර්ය උගණ හෝ අධි අන්තර්ග්‍රහණය” ලෙස හඳුනා ගන්නා අතර, මේ නිසා ඉහත ලාභ දෙක එකිනෙකට වෙනස් වේ.

04. තොග අගයකිරීම සඳහා භාවිත කරන වෙනස් පදනම් හිසා

පිරිවැය ගිණුම්කරණයේ දී තොගය අගයකරනුයේ පිරිවැයටයි, එනම්, ප්‍රාථමික පිරිවැයට හෝ නිෂ්පාදන පිරිවැයට හෝ මුළු පිරිවැයටය. මෙහි දී පදනම FIFO, LIFO හෝ වෙනත් පදනමක් විය හැක. අනෙක් අතට, මූල්‍ය ගිණුම්කරණයේ දී තොගය අගය කරනුයේ, “පිරිවැය” හෝ “ශුද්ධ උපලබ්ධිත අගය” යන දෙකෙන් වඩා අඩු අගයටයි. මෙම ගිණුම් කට්ටල් දෙක තුළ, තොගය අගය කිරීම සඳහා එකිනෙකට වෙනස් පදනම් භාවිතා වන නිසා, එය ලාභ වෙනස්වීමට හේතුවක් වේ.

05. වත්කම් ඝෂය කිරීම සඳහා එකිනෙකට වෙනස් ක්‍රම භාවිතය

එකිනෙකට වෙනස් වූ ඝෂය කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති භාවිත කිරීම හේතුවෙන්, ඝෂය ලෙස අයවන අගය එකිනෙකට වෙනස් වේ. උදාහරණ ලෙස, මූල්‍ය ගිණුම්කරණයේ දී සරල මාර්ග හෝ හීනවන ඝෂය ක්‍රමය භාවිතයෙන් ඝෂය කරන අතරතුරදී, පිරිවැයකරණයේදී “ඝෂය” යන්න ඇතුළත් කරනුයේ පොදුකාර්ය වියදම් තුලට වන අතර ඒවා සෘජු ශ්‍රම පැය හෝ යන්ත්‍ර පැය පදනමකින් අය කෙරේ. මේ හේතුව නිසා, පොත් කට්ටල් දෙක මගින් පෙන්වන ලාභ වෙනස් වේ.

සැසඳීමේ ක්‍රියාවලිය

ඉහතින් සඳහන් කළ හේතු නිසා, ගිණුම් කට්ටල දෙක මගින් ලබාදෙන ලාභ එකිනෙකට වෙනස් වේ. එහෙයින් ලාභ දෙක සැසඳීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති වේ.

මෙම ක්‍රියාවලිය බැංකු සැසඳීමේ ප්‍රකාශයට බොහෝ සෙයින් සමාන වේ. මෙයද සැසඳුම් ප්‍රකාශනයක් නැතහොත් සිහිවටන සැසඳුම් ප්‍රකාශනයක් ලෙස පිළියෙල කෙරේ.

ලාභ සැසඳීමේ ප්‍රකාශනය (ආදර්ශ ආකෘතිය)

පිරිවැය ගිණුම් අනුව ලාභය		XXX
එකතු කළා : පොදුකාර්ය අධි අන්තර්ග්‍රහණය	XX	
පිරිවැය ගිණුම්වල වාර්තා නොවූ ආදායම්	XX	
පිරිවැය ගිණුම්වල පමණක් අයවූ නාමික අයිතම	XX	
පිරිවැය ගිණුම්වල ආරම්භක තොග අගය	XX	
පිරිවැය ගිණුම්වල අවසාන තොග අගය අඩුවීම	XX	XX
අඩුකළ :		XXX
පොදුකාර්ය උග්‍රණ අන්තර්ග්‍රහණය	XX	
හුදෙකම මූල්‍ය වියදම්	XX	
පිරිවැය ගිණුම්වල ආරම්භක තොග අගය අඩුවීම	XX	
පිරිවැය ගිණුම්වල අවසාන තොගය වැඩිවීම	XX	(XX)
මූල්‍ය ගිණුම් අනුව ලාභය		XXX

උදාහරණ :

සීමිත ZBK පිළිස්සි නිෂ්පාදන සමාගමක් වන අතර පිරිවැය ගිණුම් වාර්තා තබාගනුයේ අසංකලිත ක්‍රමයක් භාවිතයෙනි. මූල්‍ය ගිණුම්වලට අනුව ලාභය රු. 263,235 ක් වූ අතර එම කාලපරිච්ඡේදය සඳහා පිරිවැය ගිණුම්වලට අනුව ලාභය රු. 291,387 ක් විය.

පිරිවැය ගිණුම් හා මූල්‍ය ගිණුම් පරීක්ෂා කිරීමේ දී පහත තොරතුරු අනාවරණය විය.

(i) තොග වටිනාකම්

	පිරිවැය ගිණුම්වල (රු.)	මූල්‍ය ගිණුම්වල (රු.)
ආරම්භක තොගය :		
අමුද්‍රව්‍ය	52,214	61,332
කෙටිගෙන යන වැඩ	41,310	39,015
නිමි භාණ්ඩ	70,115	60,960
අවසාන තොග :		
අමුද්‍රව්‍ය	46,333	52,202
කෙටිගෙන යන වැඩ	39,312	36,039
නිමි භාණ්ඩ	80,530	72,115

(ii) පහත සඳහන් අයිතමයන් ද, පිරිවැය ගිණුම්වල සටහන් වී නැත.

	රු.
ගෙවූ අධ්‍යක්ෂක ගාස්තු	10,000
ගෙවූ පොළී	6,000
බොල්ණය සඳහා වෙන්කිරීම	16,000
ලැබූ පැවරුම් ගාස්තු	3,000
ලැබූ ලාභාංශ	11,000

(iii) භාවිත කළ යන්ත්‍රයක් විකිණීමෙන් වූ පාඩුව, රු. 16,300 කි.

(iv) පිරිවැය ගිණුම්වල අයකර ඇතත්, මූල්‍ය ගිණුම්වල නොමැති කුලී, රු. 9,000 කි.

(v) රු. 6,400 ක් වූ කපාහල ආරම්භක වියදම් පිරිවැය ගිණුම්වල අයවී නැත.

(vi) පිරිවැය ගිණුම්වල නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය අධි අන්තර්ග්‍රහණය රු. 7,035 කි.

ඉහත ලාභායන් සැසඳීම ඔබගෙන් බලාපොරොත්තු වේ.

සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමය

ඉහතින් ද සඳහන් කළ පරිදි, සියලුම මූල්‍ය ගනුදෙනු හා පිරිවැය ගනුදෙනු තනි පොත් කට්ටලයක නැතහොත් තනි ලෙජරයක සටහන් වේ නම්, එය සංකලිත ක්‍රමයක් වේ. එනම් පිරිවැය ගිණුම්කරණය හා මූල්‍ය ගිණුම්කරණය යන දෙකෙහිම අරමුණ ඉටුවන නිසා, මෙය සංයුක්ත පිරිවැය ගිණුම් තැබීමේ ක්‍රමයක් වේ. සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක ඇති වාසි රාශියකි. එනම්,

- මෙමගින් තනි පොත් කට්ටලයක් පමණක් හඳුන්වාදෙන නිසා, එය සරල මෙන්ම ආර්ථික වශයෙන්ද ඵලදායී ක්‍රමයක් වන අතර එකම ගනුදෙනු ස්ථාන කීපයක සටහන් වීම වලක්වාලයි.
- ඉහත කාරණය නිසා, ලිපිකාර වියදම් අවම කර ගත හැක.
- සමස්ථ කාර්ය මණ්ඩලයම මනා අවබෝධයකින් කටයුතු කිරීම.
- ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය වඩාත් ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම ආකාරයෙන් පාලනයක් සිදුවීම.
- ගිණුම්කරණ තොරතුරු (පිරිවැය හා මූල්‍ය) පහසුවෙන් ලබාගත හැකි වීම.

සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක් තුළ භාවිතා වන ගිණුම්කරණ සටහන්

සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක් තුළ, ගනුදෙනු ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් භාවිතවන ද්විත්ව සටහන් පහත තුළ දී ඇත.

ගනුදෙනුව	ද්විත්ව සටහන		
1. ණය පදනම මත ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම	ද්‍රව්‍ය/තොග පාලන ගිණුම ණයහිමි පාලන ගිණුම	හර	බැර
2. අත්පිට මුදලට ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම	ද්‍රව්‍ය/ තොග පාලන ගිණුම මුදල් / බැංකු	හර	බැර
3. විශේෂ කාර්යයක් සඳහා ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම (ණය පදනම මත)	කෙරිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම ණයහිමි පාලන ගිණුම අදාළ කාර්ය ගිණුම (සිහිවටන පදනම මත)	හර	බැර
4. ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම (සෘජු නම්)	කෙරිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම ද්‍රව්‍ය/තොග පාලන ගිණුම	හර	බැර
5. ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම (වක්‍ර නම්)	පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම ද්‍රව්‍ය/තොග පාලන ගිණුම	හර	බැර
6. සැපයුම්කරුට ද්‍රව්‍ය ආපසු යැවීම	ණයහිමි පාලන ගිණුම ද්‍රව්‍ය/තොග පාලන ගිණුම	හර	බැර
7. නිකුත් කළ සෘජු ද්‍රව්‍ය ගබඩාවට ආපසු එවීම	ද්‍රව්‍ය/තොග පාලන ගිණුම කෙරිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම	හර	බැර
8. නිකුත් කළ වක්‍ර ද්‍රව්‍ය ගබඩාවට ආපසු එවීම	ද්‍රව්‍ය/තොග පාලන ගිණුම පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	බැර

9. එක් කාර්යයකින් තවත් කාර්යයකට ද්‍රව්‍ය මාරුකිරීම උදාහරණ : A වලින් B ට නම්	කාර්ය B ගිණුම කාර්ය A ගිණුම	හර	බැර
10. වැටුප්	වැටුප් පාලන ගිණුම මුදල්/ගෙවිය යුතු වැටුප් ගිණුම	හර	බැර
11. වෙන්කළ/අයකළ වැටුප් (සෘජු නම්)	කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම වැටුප් පාලන ගිණුම	හර	බැර
12. වෙන්කළ/අයකළ වැටුප් (වක්‍ර නම්)	පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම වැටුප් පාලන ගිණුම	හර	බැර
13. සෘජු වියදම්	කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම වියදම් ණයහිමි ගිණුම	හර	බැර
14. දරන ලද සත්‍ය පොදුකාර්ය (නිෂ්පාදන)	පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම මුදල්/වියදම් ණයහිමි ගිණුම	හර	බැර
15. අන්තර්ග්‍රහණය කළ පොදුකාර්ය (නිෂ්පාදන)	කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	බැර
16. දරන ලද නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය (පරිපාලන, විකුණුම් හා බෙදාහැරීම්)	නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම මුදල්/වියදම් ණයහිමි ගිණුම	හර	බැර
17. අන්තර්ග්‍රහණය කළ නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය (අන්තර්ග්‍රහණය කරන්නේ නම් පමණි)	විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම නිෂ්පාදන නොවන පො/කො. පාලන ගිණුම	හර	බැර
18. නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිත වන යන්ත්‍රවල ක්‍ෂය	නිෂ්පාදන පො/කො. පිරිවැය පාලන ගිණුම ක්‍ෂය වෙන්කිරීමේ ගිණුම	හර	බැර
19. නිමකළ නිෂ්පාදන (නිෂ්පාදන පිරිවැයට)	නිමිතොග පාලන ගිණුම කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම	හර	බැර
20. නිමකළ නිෂ්පාදනය විකිණීම (නිෂ්පාදන පිරිවැයට)	විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම නිමි තොග පාලන ගිණුම	හර	බැර
21. විකුණුම්	ණයගැති පාලන ගිණුම විකුණුම් ගිණුම	හර	බැර
22. විකුණුම් - ආපසු එවීම	විකුණුම් ගිණුම ණයගැති පාලන ගිණුම	හර	බැර
23. පොදුකාර්ය උග්‍රණ අන්තර්ග්‍රහණය	ලාභාලාභ ගිණුම පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	බැර

24. පොදුකාර්ය අධි අන්තර්ග්‍රහණය	පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම ලාභාලාභ ගිණුම	හර	බැර
25. පොළී ගෙවීම්	පොළී වියදම් ගිණුම මුදල් / බැංකු	හර	බැර
26. ව්‍යාපාරයට අයත් ගොඩනැගිලි වලට අදාළ කුලී (නාමික කුලී)	පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම නාමික කුලී ගිණුම	හර	බැර
27. අසාමාන්‍ය නිර්කාලය	ලාභාලාභ ගිණුම වැටුප් පාලන ගිණුම	හර	බැර

අභ්‍යාස

මාර්ක්ස් සහ ස්පැන් නිෂ්පාදන සමාගම යුරෝපීය වෙළෙඳපල සඳහා ළමා ඇඳුම් නිෂ්පාදනයේ යෙදී සිටී. එම සමාගම පිරිවැය ගිණුම් තැබීම සඳහා සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කරයි. 2020 අප්‍රේල් මාසයට අදාළව දී ඇති තොරතුරු වලින්, පහත ගිණුම් පිලියෙල කරන්න.

- (i) අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම
- (ii) කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම
- (iii) නිමිතොග පාලන ගිණුම
- (iv) නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම
- (v) වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම
- (vi) විකුණුම් සහ බෙදාහැරීම් පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම
- (vii) විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම

2020 අප්‍රේල් 01 දිනට ශේෂයන්

	රු. '000
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම	20,000
කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම	30,000
නිමිතොග පාලන ගිණුම	36,000

2020 අප්‍රේල් මාසය සඳහා වූ ගණුදෙනු

	රු. '000
අමුද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම් (ණය පදනම මත)	100,000
නිෂ්පාදනයට නිකුත් කළ අමුද්‍රව්‍ය	84,000
සේවා නිෂ්පාදනය සඳහා නිකුත් කළ අමුද්‍රව්‍ය	10,000
සෘජු ශ්‍රමය	60,000
නිෂ්පාදනය සඳහා වූ වක්‍ර ශ්‍රමය	26,000
විකුණුම් හා පරිපාලන වේතන	24,000
අනෙකුත් නිෂ්පාදන වියදම්	16,000
විකුණුම් හා පරිපාලන වියදම්	18,000
ඤය වෙන්කිරීම් - නිෂ්පාදන උපකරණ	6,000
- විකුණුම් හා පරිපාලන උපකරණ	4,000
ගෙවූ වැටුප් හා වේතන :	
සෘජු වැටුප්	56,000

වකු වැටුප් - නිෂ්පාදන	26,000
විකුණුම් හා පරිපාලන වේතන	24,000
නිමි කොගයට මාරුකළ නිෂ්පාදන පිරිවැය	180,000
විකුණුම් බඩුවල නිෂ්පාදන පිරිවැය	194,000
විකුණුම් (ණය පදනම මත)	290,000

අනන්‍යත

රොනාල්ඩෝ නිෂ්පාදන සමාගම සංකලිත ගිණුම් පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කරන අතර, 2020 ජනවාරි 01 දිනට පිළියෙල කළ ශේෂ පිරික්සුම තුළ පහත ශේෂයන් ඇතුළත් වී තිබුණි.

	රු.	රු.
ගොඩනැගිලි	600,000	
යන්ත්‍රෝපකරණ (පිරිවැයට)	1,098,750	
බැංකු ගිණුම	104,670	
අතැති මුදල්	70,013	
ණයගැති පාලන ගිණුම	373,920	
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන	309,000	
කෙටිගෙන යන වැඩ පාලන	181,950	
නිමි තොග පාලන	229,822	
නිකුත් කළ හා ගෙවා නිමි කොටස් ප්‍රාග්ධනය		1,875,000
කෂය වෙන්කිරීම		285,000
සංචිත (ඉ/ගෙ ලා/ලා)		487,500
ණයගිම් පාලන ගිණුම		320,625
	2,968,125	2,986,125

2020 ජූනි 30 න් අවසන් හය මාසයක කාලය තුළ දී සිදු වූ ගනුදෙනු පහත පරිදි වේ.

	රු.
ණය පදනම මත අමුද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම්	919,500
නිෂ්පාදනයට නිකුත් කළ ද්‍රව්‍ය	627,158
කම්හල් නඩත්තුව සඳහා නිකුත් කළ ද්‍රව්‍ය	48,817
නිෂ්පාදන සෘජු වැටුප් (සටහන 1)	186,825
නිෂ්පාදන වකු වැටුප්	46,898
නිෂ්පාදන වේතන	22,387
පරිපාලන වේතන	82,935
විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ වේතන	46,642
දරන ලද නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	32,145
දරන ලද පරිපාලන පොදුකාර්ය	52,628
දරන ලද විකුණුම් හා බෙදාහැරීම් පොදුකාර්ය	37,012
වෙළඳ ණයහිමියන්ට මුදල් ගෙවීම්	1,067,705
විද්‍යමි ණයහිමියන්ට මුදල් ගෙවීම්	97,015
ගෙවූ වැටුප් හා වේතන	307,688
ණයගැතියන්ගෙන් මුදල් ලැබීම්	1,391,047

දුන් වට්ටම්	15,750
ලැබූ වට්ටම්	29,445
අන්තර්ග්‍රහණය කළ නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	215,625
අන්තර්ග්‍රහණය කළ පරිපාලන පොදුකාර්ය	138,750
අන්තර්ග්‍රහණය කළ විකුණුම් හා බෙදාහැරීම් පොදුකාර්ය	81,000
යන්ත්‍රෝපකරණ ඝෂය	71,400
විකුණුම්	1,656,000
බොල් ණය - ප්‍රතිපාදනය	30,750
නිමකල නිෂ්පාදනයේ, නිෂ්පාදන පිරිවැය	1,162,500
විකුණූ ඒකක වල නිෂ්පාදන පිරිවැය	1,297,500

සටහන 1 : රු. 51,000 ක් වූ උපවින වැටුප් මේ තුළ ඇතුළත් වේ.

ඔබගෙන් පහත දෑ බලාපොරොත්තු වේ.

- (1) අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම
- (2) නොනිම් තොග පාලන ගිණුම
- (3) අවසාන තොග පාලන ගිණුම
- (4) විකුණුම් පිරිවැය ගිණුම
- (5) වැටුප් / වේතන පාලන ගිණුම
- (6) නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම

පිළිතුර

අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම

ඉ/ගෙ	309,000	කෙරීගෙන යන වැඩ පාලන	627,158
වෙළෙඳ ණයහිමි	919,500	නිෂ්පාදන පො/කා. පාලන	48,817
		ප/ගෙ	552,525
	<u>1,228,500</u>		<u>1,228,500</u>
ඉ/ගෙ	552,525		

කෙරීගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම

ඉ/ගෙ	181,950	නිමිතොග පාලන	1,162,500
අමු. තොග පාලන	627,158		
වැටුප් පාලන	186,825	ප/ගෙ	49,058
නිෂ්පාදන පො/කා. පාලන	215,625		
	<u>1,211,558</u>		<u>1,211,558</u>
ඉ/ගෙ	49,058		

නිමිතොග පාලන ගිණුම

ඉ/ගෙ	229,822	විකුණුම් පිරිවැය පාලන	1,297,500
කර්ගෙන යන වැඩ පාලන	1,162,500	ප/ගෙ	94,822
	<u>1,392,322</u>		<u>1,392,322</u>
ඉ/ගෙ	94,822		

විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම

පරිපාලන පො/කා. පාලන	138,750	ලා / ලා	1,517,250
විකුණුම් හා බෙදා. පො/කා. පාලන	81,000		
නිමිතොග පාලන	1,297,500		
	<u>1,517,250</u>		<u>1,517,250</u>

ණයගැති පාලන ගිණුම

ඉ/ගෙ	373,920	මුදල් / බැංකු	1,391,047
විකුණුම් (ලා/ලා)	1,656,000	දුන් වට්ටම්	15,750
	<u>2,029,920</u>	ප/ගෙ	623,123
ඉ/ගෙ	623,123		<u>2,029,920</u>

වෙළෙඳ ණයගිම් පාලන ගිණුම

මුදල් / බැංකු	1,067,705	ඉ/ගෙ	320,625
ලද වට්ටම්	29,445	අමු. තොග පාලන	919,500
ප/ගෙ	142,975		
	<u>1,240,125</u>		<u>1,240,125</u>
		ඉ/ගෙ	142,975

වියදම් ණයගිම් පාලන ගිණුම (උපචිත වියදම්)

මුදල් / බැංකු	97,015	ඉ/ගෙ	32,145
ප/ගෙ	24,770	නිෂ්පාදන පො/කා පාලන	52,628
	<u>121,785</u>	පරිපාලන පො/කා පාලන	27,012
			<u>121,785</u>
		ඉ/ගෙ	24,770

වැටුප් / වේතන පාලන ගිණුම

මුදල් / බැංකු	307,688	කෙරිගෙන යන වැඩ පාලන	186,825
අඩුකිරීම් : (EPF 8% .. වැනි)	26,999	නිෂ්පාදන පො/කා පාලන	46,898
		නිෂ්පාදන පො/කා පාලන	22,387
		පරිපාලන පො/කා පාලන	82,935
ප/ලෙ (උපවිත)	51,000	විකුණුම් හා බෙදා. පො/කා පාලන	46,642
	385,687		385,687
		ඉ/ගෙ	51,000

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම

අමු. තොග පාලන	48,817		215,625
වැටුප් පාලන	46,898		
වැටුප් පාලන	22,387		6,022
වියදම් ණයහිමි	32,145		
ක්ෂය (යන්ත්‍රෝපකරණ)	71,400		
	221,647		221,647

පරිපාලන පො/කා පිරිවැය පාලන ගිණුම

වේතන පාලන	82,935	විකුණුම් පිරිවැය	138,750
වියදම් ණයහිමි	52,628	(අන්තර්ග්‍රහණය කළ)	
අධි අන්තර්ග්‍රහණය	3,187		
(පො/කා ගැලපුම් ගිණුම)			
	138,750		138,750

විකුණුම් හා බෙදාහැරීම් පො/කා පාලන ගිණුම

වේතන පාලන	46,642	විකුණුම් පිරිවැය	81,000
		(අන්තර්ග්‍රහණය කළ)	
වියදම් ණයහිමි	37,012	උග්‍රණ අන්තර්ග්‍රහණය	2,654
		(පො/කා ගැලපුම් ගිණුම)	
	83,654		83,654

අභ්‍යාසය 01

බෙහර් නිප්පාදන නිපදවීමේ යෙදී සිටින **සීමාසහිත බෙහර්ස් කුකිස් (පොද්ගලික) සමාගම**, අසංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් භාවිත කරයි. පිරිවැය ගිණුම් අනුව 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා පෙන්නුම් කළ ලාභය රු.120,300/- ක් වන අතර, මූල්‍ය ගිණුම් අනුව ලාභය රු.147,900/- ක් විය.

වෙනසට හේතු පහත පරිදි වේ:

(1) තොග අගය කිරීම:

	පිරිවැය ගිණුම් අනුව (රු.)	මූල්‍ය ගිණුම් අනුව (රු.)
ආරම්භක තොගය	139,450	125,500
අවසාන තොගය	163,400	175,200

- (2) ස්ථාවර තැන්පතු මත ලද රු.35,850/- ක පොලී ආදායම මූල්‍ය ගිණුම්වල පමණක් වාර්තා කර තිබුණි.
- (3) උපදේශන ගාස්තු වශයෙන් ගෙවන ලද රු.39,000/- ක් මූල්‍ය ගිණුම්වල සටහන් කොට ඇති අතර, එය පිරිවැය ගිණුම් තුළ සටහන් කර නොතිබුණි.
- (4) පිරිවැය ගිණුම් අනුව, පොදුකාර්ය පිරිවැය රු.545,000/- ක් වූ අතර, මූල්‍ය ගිණුම් අනුව එය රු.540,000/- ක් විය.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

මූල්‍ය ගිණුම් සහ පිරිවැය ගිණුම් අතර ලාභ සැසඳුම් ප්‍රකාශයක් **පිළියෙල කරන්න.** (ලකුණු 05)

අභ්‍යාසය 02

සීමාසහිත ස්ටෝන් (පොද්ගලික) සමාගම අසංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් භාවිත කරයි. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් මාසයට අදාලව මූල්‍ය ගිණුම්වලට අනුව ලාභය රු.288,000/- ක් වූ අතර, පිරිවැය ගිණුම්වලට අනුව රු.320,000/- ක ලාභයක් වාර්තා කර ඇත.

පහත සඳහන් තොරතුරු පොත්වලින් උපුටාගෙන ඇත:

- (1) පිරිවැය ගිණුම්වලට අනුව පොදුකාර්ය පිරිවැය රු.325,000/- ක් වූ අතර, මූල්‍ය ගිණුම්වලට අනුව එය රු.275,000/- ක් විය.
- (2) පිරිවැය ගිණුම්වලට අනුව ක්ෂයවීම් රු.165,000/- ක් වූ අතර, මූල්‍ය ගිණුම්වලට අනුව එය රු.205,000/- ක් විය.
- (3) රු.50,000/- ක අධ්‍යක්ෂක ගාස්තුවක් මූල්‍ය ගිණුම්වල පමණක් වාර්තා කර තිබුණි.
- (4) තොග අගය කිරීම:

	මූල්‍ය ගිණුම් අනුව (රු.)	පිරිවැය ගිණුම් අනුව (රු.)
ආරම්භක තොග	123,000	122,000
අවසාන තොග	149,000	140,000

මබ විසින් කළ යුතු දෑ:

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් මාසය සඳහා පිරිවැය ගිණුම් සහ මූල්‍ය ගිණුම් අතර, ලාභය සැසඳීමේ ප්‍රකාශනයක් **පිළියෙල කරන්න.** (ලකුණු 05)

අභ්‍යාසය 03

සංකලිත ගිණුම්කරණ ක්‍රමයකදී (integrated accounting system) අමුද්‍රව්‍ය ණය පදනම මත මිලට ගැනීම, වාර්තා කිරීමේ නිවැරදි ද්‍රව්‍යව සටහන වන්නේ:

	හර	බැර
(1)	ණයනීම් පාලන ගිණුම.	ද්‍රව්‍ය පාලන ගිණුම.
(2)	ද්‍රව්‍ය පාලන ගිණුම.	ණයනීම් පාලන ගිණුම.
(3)	නොනීම් වැඩ පාලන ගිණුම.	ද්‍රව්‍ය පාලන ගිණුම.
(4)	ද්‍රව්‍ය පාලන ගිණුම.	නොනීම් වැඩ පාලන ගිණුම.

(ලකුණු 02)

අභ්‍යාසය 04

සීමාසහිත ස්ටීට් සමාගම, සංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් භාවිත කරනු ලබන සිතී නිෂ්පාදන සමාගමකි. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් මාසයට අදාළව සමාගමේ පොත්වලින් පහත සඳහන් ගනුදෙනු උපුටාගෙන ඇත:

	රු.
ණය පදනම මත මිලදී ගත් අමුද්‍රව්‍ය	425,165
නිෂ්පාදනය සඳහා නිකුත්කළ අමුද්‍රව්‍ය	378,964
නිෂ්පාදනය මත ගෙවූ සාප්පු වැටුප්	212,175
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය	142,187
නිම් භාණ්ඩවල නිෂ්පාදන පිරිවැය	772,111
2019 දෙසැම්බර් 01 දිනට තොග ශේෂයන්:	
අමු ද්‍රව්‍ය	225,000
නොනීම් වැඩ	185,250

මෙහි විසින් කළ යුතු දෑ:

පහත සඳහන් ගිණුම් පිළියෙල කරන්න:

(a) අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම. (ලකුණු 02)

(b) නොනීම් වැඩ පාලන ගිණුම. (ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)